

onderwerp	pestprotocol
onderdeel	
Opgesteld door	Sieta Dolstra - contactpersonen
Datum	Schooljaar 2021-2022

Aanleiding

Pesten komt helaas voor op elke school. Ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien. Het creëren van een sociaal veilig klimaat waarbij kinderen zich veilig en geborgen voelen staat voorop. Een dergelijk pedagogisch klimaat biedt kinderen de mogelijkheid om een vitale en gezonde ontwikkeling door te maken. Ze leren verantwoordelijkheid te nemen en te dragen, met name in het gedrag naar elkaar. Het structurele karakter van pesten vraagt om beleid, daar hoort een antipestprotocol bij. Om pesten preventief tegen te gaan en in geval van aanwezigheid adequaat aan te kunnen pakken, is dit protocol opgesteld.

Intentie

Dit antipestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen alle kinderen elkaar in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen - als er zich ongewenste situaties voordoen - elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Leerlingen, ouders, leerkrachten en directie onderschrijven gezamenlijk dit antipestprotocol. Zij zijn daarin vertegenwoordigd door het Junior Lighthouse team, de personeels- en oudergeleding van de Medezeggenschapsraad en de directeur.

Plagen of pesten

Plagen is vaak bedoeld als een vorm van grap; zonder kwaadaardige bedoelingen wordt één partij wel kwaad of verdrietig. Het gebeurt incidenteel. Pesten heeft de opzet om iemand te kwetsen of in een kwetsbare positie te brengen. Het gebeurt regelmatig en systematisch. Een slachtoffer van pesten kan zich er niet of onvoldoende tegen verweren.

Pedagogisch klimaat

Pesten krijgt minder kans in een goed pedagogisch klimaat. Daar heerst vriendelijkheid, veiligheid, rust, regelmaat en structuur. Kinderen werken nauw samen en onderhouden actief goede onderlinge relaties. Zij mogen voor hun eigen mening uitkomen en weten te voorkomen dat ze daarmee anderen raken. School- en groepsregels worden gemaakt tijdens de startweken en bikkelttraining, ze zijn bekend en worden nageleefd. Verstoringen van het klimaat worden meteen bespreekbaar gemaakt en van oplossingen voorzien. De leerkracht is vaardig in het regisseren en onderhouden van dit klimaat. Hij/zij is in dit geheel het eerste aanspreekpunt voor zowel leerlingen als ouders.

Afspraken

Wat iedereen moet weten

- Pestgedrag wordt op school NOOIT getolereerd.
- Slachtoffers kunnen altijd rekenen op de actieve steun en bescherming van de school.
- Leerkrachten zijn voortdurend bedacht op signalen van pestgedrag.
- Een leerling die meldt dat hij/zij wordt gepest, wordt ALTIJD serieus genomen.
- De pestcoördinatoren worden ALTIJD geïnformeerd over klachten over pesten.
- Pestgedrag wordt grondig aangepakt en de effecten worden ook op termijn geëvalueerd.
- Ernstig pestgedrag kan leiden tot disciplinaire maatregelen door directie of schoolbestuur.
- Van elk pestgedrag wordt aantekening gemaakt en gearhiveerd.

Basisregels

Leerlingen kennen de volgende basisregels en passen die actief toe:

- Ik behandel een ander zoals ik zelf behandeld wil worden.
- Ik doe vriendelijk en help waar ik kan.
- Ik ben voorzichtig met mijn spullen en met die van iemand anders.
- Wij werken en spelen met elkaar samen.

Het belang van een pestprotocol

Een protocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Pesten komt helaas op iedere school voor. Pesten is een probleem, De Koningsspil onderkent dit, gedooft dit niet en neemt hier verantwoording in.

- Door het protocol te volgen, ontstaat er een dialoog tussen de leerkracht, pester, gepeste, ouders en overige klasgenoten. De samenwerking komt tot stand in de vorm van de vijf-sporen-aanpak. Hierbij is het van belang dat alle gebeurtenissen, gesprekken en afspraken worden vastgelegd om het verloop te kunnen volgen. Er ontstaat op deze manier helderheid voor alle partijen

acties

Vijf-sporen-aanpak

Deze aanpak is gericht op de vijf verschillende partijen die bij het pesten betrokken zijn; het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de school.

1. Steun bieden aan het gepeste kind

Naar het kind luisteren, het probleem serieus nemen

Met het kind overleggen wat mogelijke oplossingen kunnen zijn en welke rol hij/zij zelf vervult

Samen met het kind werken aan oplossingen

Samen afspraken maken en deze vastleggen

Zorgen voor vervolgesprekken

2. Steun bieden aan de pester

Met het kind praten wat er is gesignaleerd en wat dit voor het gepeste kind betekent

Samen met het kind overleggen wat mogelijke oplossingen kunnen zijn

Samen met het kind een gesprek aan gaan met het gepeste kind
Afspraken naar aanleiding van dit gesprek vastleggen
Grenzen stellen en consequenties verbinden aan de afspraken wanneer deze worden overschreden
Zorgen voor vervolggesprekken

3. Steun bieden aan ouders van het gepeste kind en de pester

Ouders die zich zorgen maken serieus nemen
Ouders aangeven wat voor acties ondernomen zullen worden
Na elk gesprek ouders informeren wat er is besproken en het gesprek vastleggen in LOVS en laten ondertekenen op papier (net als gewoon oudergesprek)
Zorgen voor vervolggesprekken
Indien nodig verwijzen naar mogelijke externe ondersteuning (vanuit zorgteam)

4. Steun bieden aan de klasgenoten

Aan het begin van het schooljaar stelt de groep met elkaar omgangsafspraken op (laten ondertekenen)
Met de groep praten over pesten en de rol die zij zelf hierbij vervullen
Met de groep overleggen wat mogelijke oplossingen zijn en welke rol zij daar zelf in spelen
Samen met de groep actief werken aan de gemaakte groepsafspraken en een poster zichtbaar ophangen in de groep

Stappenplan

Zodra er signalen worden geobserveerd, dan wel signalen van anderen (kinderen, leerkrachten of ouders) worden aangedragen, is de leerkracht verplicht hier serieus actie op te ondernemen. De leerkracht registreert in expliciete gevallen de incidenten en -of observaties in een incidentenlogboek.

De leerkracht

Stap 1

Zodra er pestgedrag wordt gesignaleerd in –of rond de klas gaat de leerkracht praten met de gepeste en de pester, daarna een gesprek met beiden. Er wordt geprobeerd tot goede afspraken te komen. Het gesprek wordt vastgelegd in een verslag.

- In het contact met de pester gaat het om een driedelig doel:

Confronteren, achterliggende problematiek achterhalen, helderheid bieden m.b.t. afspraken om herhaling te voorkomen.

- In het contact met de gepeste wordt gekeken naar de gedragingen waardoor hij/zij een gemakkelijk doelwit zou kunnen vormen voor pesters.

Stap 2

De leerkracht bespreekt direct het vervolgtraject. Er worden vervolggesprekken gepland in verband met het verloop van de situatie. Ouders worden geïnformeerd over de bevindingen en de gemaakte afspraken.

Stap 3

De leerkracht praat met de groep. Dit is van belang voor het herstellen van de groepssfeer en de verantwoordelijkheid van elke leerling.

Stap 4

Van alle gesprekken met gepeste, pester en groep worden verslagen gemaakt. Het gaat om een procesverslag als wel om de gemaakte afspraken met de verschillende partijen. Tevens zal er tijdens de leerlingbespreking over gesproken worden. Indien sprake is van herhaling kan er overwogen worden om, in overleg met ouders, externe hulp in te schakelen.

Verantwoordelijke

De verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat het protocol bekend is bij de leerkrachten en ouders worden op de hoogte gesteld van het bestaan ervan via de schoolgids.

De school zorgt voor voldoende informatie over pesten en de aanpak van pesten in eigen groep

De school neemt stelling tegen het pesten, het wordt niet gedoogd.

De directie

De directie is eindverantwoordelijke ten aanzien van het handelen van de leerkrachten met betrekking tot het ondernemen van actie tegen pesten.

Overige

Bijlage A: Belangrijkste vormen van pesten

Verbaal

Er wordt het meest verbaal gepest. Op deze manier is de kans kleiner dat het opgemerkt wordt. Bij het verbaal pesten scheldt, vernedert of bedreigt men de gepeste. Vaak gaat de gepeste de pestkop geloven waardoor de gepeste een minderwaardigheidsgevoel krijgt.

Non-verbaal

Men zal hier iemand psychisch of lichamelijk pijn doen: schoppen, slaan, zwijgend om iemand heen gaan staan, met z'n allen naar iemand afkeurend blijven kijken, enz.

Achtervolging

De achtervolgingen zijn meestal op voorhand gepland. Er wordt afgesproken met een grote groep en die gaat de persoon pesten. Wanneer een kind wordt achtervolgd, is het vaak bang om op openbare plaatsen te komen. Ze vermijden plaatsen uit angst om opgewacht te worden en komen desnoods later op school om confrontatie te vermijden.

Uitsluiting

Met 'uitsluiting' bedoelt men iemand negeren. De gepeste wordt overal buitengesloten. Dit gebeurt vooral via het cyberpesten. De pesters doen alsof de gepeste niet bestaat. Het slachtoffer staat steeds alleen, mag nergens aan meedoen en heeft geen vrienden en vriendinnen. Het kind gaat zich eenzaam voelen en krijgt uiteindelijk een minderwaardigheidsgevoel. Hierdoor wordt het bang om sociale contacten te leggen.

Stelen of vernielen van bezittingen

Het gepeste kind is vaak spullen kwijt zoals potloden, pennen, gommen,... Zo willen de pesters het kind van streek maken. Het stelen en vernielen is meestal te wijten aan jaloezie van de pestkop.

Afpersing

De gepeste of meelopers worden soms gedwongen om iets te doen, terwijl dat tegen hun zin is. Ze moeten bij voorbeeld geld stelen, klusjes knappen, taken maken, snoep meebrengen, speelgoed afgeven, enz.

Via internet

Het kind wordt gepest via de computer en/of via de telefoon. Omdat kinderen elkaar online vaak niet zien, is het eenvoudig een ander te pesten zonder dat die weet wie degene is die dat doet. Online pesten gebeurt thuis, op school en overal waar verbinding kan worden gemaakt. De scheldwoorden, beledigingen en bedreigingen kunnen ervoor zorgen dat het gepeste kind zich zelfs thuis niet meer veilig voelt. Voorbeelden van cyberpesten: bedreigingen via sms of Twitter, uitschelden op Facebook, het hacken van een account, kwetsende foto's plaatsen, nepuitnodigingen versturen, enz.

Bijlage B: Signalen van pesten

Signalen van pesten bij kinderen

Pesten kan het leven van het slachtoffer helemaal overhoop gooien. Kinderen die gepest worden, schamen zich vaak en durven er niet goed met anderen over te praten. Zelfs niet met hun ouders.

Soms is uit signalen op te maken dat een kind wordt gepest

- heeft angst om naar school te gaan
- heeft weinig of geen vrienden
- vervalt in vroeger gedrag zoals weer in bed plassen of weer gaan duimen
- heeft last van concentratiestoornissen waardoor de schoolprestaties achteruit gaan
- heeft vaak geen eetlust
- het kan ineens veel ruzie gaan maken thuis
- kan zomaar en regelmatig huilen om niets
- het kind heeft last van buikpijn, hoofdpijn, misselijkheid
- het komt thuis uit school met kapotte kleren en beschadigde spullen
- het heeft verdacht vaak kneuzingen, verwondingen en blauwe plekken
- het wordt zelfden of nooit uitgenodigd voor feestjes
- het fietst vrijwel altijd alleen naar school
- het vraagt of steelt geld van familie of anderen
- het neemt geen klasgenootjes (meer) mee naar huis

Signalen van pesten in school

- Er circuleren bijnamen, het kind wordt nooit bij de eigen naam genoemd
- Er worden vaak 'leuke' opmerkingen over een specifiek kind gemaakt in de klas
- Een kind krijgt opvallend vaak de schuld van iets in de klas
- Leerlingen geven regelmatig briefjes door aan elkaar
- In de klas heerst grof taalgebruik, elkaar beledigen vindt makkelijk plaats
- Groepjes leerlingen blijven opvallend lang na schooltijd hangen
- Een kind wordt vaak thuis opgezocht door een groepje leerlingen
- De klas is gefascineerd door uiterlijk, kleding en imago's

Signalen van pesten voor de leerkracht

- De gepeste is vaak betrokken bij samenscholingen of opstootjes in de klas of op de speelplaats
- De leerling is vaker afwezig; gaat niet graag naar school
- De leerling zoekt regelmatig de veiligheid van de leerkracht op
- De schoolresultaten van de leerling gaan plotseling of langzaam achteruit
- De leerling wordt dikwijls als laatste gekozen bij het indelen van groepjes (sportles, groepswork)
- De leerling is vaak betrokken bij vechtpartijtjes, scheldpartijen etc.
- Het kind gedraagt zich gestrest, schichtig en schrikt snel. Het durft iemand niet aan te kijken.

Bijlage C: Handelingswijzer in de school

Wij willen dat er op deze school NIET gepest wordt!

Word je toch gepest?

1. Kom op voor jezelf: zeg “stop” tegen de pester!
2. Loop daarna rustig bij de pester weg.
3. Zorg dat je niet alleen met de pester bent.
4. Praat erover met iemand die je vertrouwt: je vader/moeder, je vriend(in), je juf of meester.
5. Stopt het pesten niet, ga dan naar je juf of meester.
Praten over pesten is geen klikken!
6. Juf of meester helpt je bij het zoeken naar een oplossing.
7. Ga iets doen waar je blij van wordt: dansen, sporten, lezen, tekenen, schrijven of skaten.

Protocol

